

चौधरी चरण सिंह विश्वविद्यालय, मेरठ

2003—04 एवं आगे के वर्षों के लिये

पाठ्यक्रम : उर्दू

बी०ए० प्रथम	—	2003—04
बी०ए० द्वितीय	—	2004—05
बी०ए० तृतीय	—	2005—06
एवम्		
एम०ए० प्रथम	—	2003—04
एम०ए० द्वितीय	—	2004—05

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग के निर्देशानुसार
एवं पाठ्यचर्चा के आधार पर तैयार किया गया पाठ्यक्रम

मुद्रक :

रजिस्ट्रार, चौधरी चरण सिंह विश्वविद्यालय, मेरठ

**B.A. III
Paper-II
POETRY**

50 Marks

دوسرا پر چہ بظم

قصیدہ، مشنوی، مرشیہ، رباعی

۱۔	قصیدہ	:	ہو جب کفر ثابت ہے وہ تمغاۓ مسلمانی	: سودا
۲۔	مشنوی	:	انتخاب سحر الیام	: میر حسن
۳۔	مرشیہ	:	فرزند پیغمبر کا مدینے سے سفر ہے	: انس
۴۔	رباعی	:	انیں، جگت موھن لال رووال	: امجد حیدر آبادی
		:	اکبر اقبال	
-

امدادی کتب:-

محمد حسن	:	سودا
اردو قصیدہ نگاری کا تقدیدی جائزہ	:	محمود الہی
مرشیہ کی سماحیات	:	سید محمد عقیل رضوی
اردو مشنوی شعایی ہند میں	:	گیان چند جیں
اردو رباعی	:	سلام سندھیوی
-

دری کتب: متاع خن مرتبہ عبدالحق

انتخاب منظومات حصہ دوم مطبوعہ اتر پوریش اردو کادمی لکھنؤ

**B.A. III
Paper-I
CREATIVE PROSE**

50 Marks

پہلا پرچھ

تجھیقی اصناف (نشر)

داستان، ناول، افسانہ

میر امن	:	باغ و بہار	۱۔ داستان :
نذری احمد	:	تو بتبہ المصور	۲۔ ناول :
مرزا روسوا	:	امراو جان ادا	۳۔ افسانہ :
پریم چند	:	کفن	
عصت چھٹائی	:	چوچھی کا جوڑا	
قرۃ العین حیدر	:	نظارہ در میاں ہے	
راچندر سنگھ بیدی	:	اپنے دکھ مجھے دے دو	
سعادت حسن منتو	:	ٹوبہ فیک سنگھ	

امدادی کتب:-

گیلان چند جن	اردوگی نشری داستانیں	فن داستان گولی
کلیم الدین احمد		
احسن فاروقی	ناول کیا ہے؟	
علی عباس حسینی	اردو ناول کی تقدیمی تاریخ	
سید وقار عظیم	داستان سے افسانے تک	
شہزاد منظر	جدید اردو افسانہ	

B.A. II

Paper-II

POTERY

50 Marks

دوسرا پرچہ: بظہم

آدمی نام، برسات کی بھاریں	۱۔ نظیرا کبر ابادی
مسدس مذوجز راسلام، مرثیہ غالب	۲۔ حالی
شاعر امید، شمع و شاعر، ساقی نامہ	۳۔ اقبال
کسان، ضعیفہ	۴۔ جوش
مزدور کی لاش، دیہات کی شام	۵۔ احسان بن دانش
اقبال، تہائی، صبح آزادی	۶۔ فیض

درستی کتاب:- متابع خن
 مرتبہ عبد الحق
 اقبال کی تمن نظمیں
 مرتبہ حافظ حسین خاں

معاون کتب:-

پروفیسر سید مسعود حسن رضوی ادیب	:	آب حیات کا تقدیمی مطالعہ	-۱
سید عبداللہ	:	میراں سے عبدالحق تک	-۲
شیخ اکرم	:	شبلی نامہ	-۳
حالی	:	یادگارِ غالب	-۴
مناظر عاشق ہرگانوی	:	عبدالحیم شریر	-۵
خالد حسین خان	:	مرزا فرحت اللہ بیگ	-۶
عبدالحق	:	رشید احمد صدیقی	-۷
		افکار داسالیب	

B.A. II

First Paper

PROSE

50 Marks

پہلا پرچم نوش

شیلی نعمانی	سر سید اور اردو لٹریچر
محمد حسین آزاد	انتخاب آب حیات
مرزا غالب	انتخاب خطوط غالب
فرحٹ اللہ بیگ	یار باش
خوجی (ابتدائی واقعات از فسانہ آزاد)	رتن نا تھر شار
عبد الحکیم شریر	گذشتہ لکھنؤ
رشید احمد صدیقی	شیخ نیازی

نوٹ:- انتخاب آب حیات، انتخاب خطوط غالب سے وہ انتخاب مراد ہے جو انتخاب نوش (حصہ اول)

مطبوعہ اتر ریڈیش اردو کاوی میں شامل ہے۔

معادن کتب:-

یوسف حسین خان	: اردو غزل
رشید احمد صدیقی	: غزل
خلیل الرحمن عظیمی	: مقدمہ کلام آئش
عبد الرحمن بجنوری	: ماسکن کلام غالب
حضرت موبہنی حیات اور کارناتے	: احمد لاری
سید محمد عقیل	: غزل کے نئے جہات
سید عبداللہ	: تقدیر میر
عبارت بریلوی	: غزل اور مطالعہ غزل
وحید اختر	: خواجہ میر درود
نصرت خیا	: فیض احمد فیض

- میر:- (۱) تم استھان سے
 (۲) ہستی اپنی جباب کی سی ہے
 (۳) ہمارے آگے تراجمب
 (۴) جس سرکو غور آج ہے
 (۵) اٹھی ہو گئے سب تدبیریں
 (۶) فقیر ان آئے
 (۷) کئی بارے ہم سے

- درود:- (۱) مدرسہ یاد یہ
 (۲) مقدورِ نہمیں کب
 (۳) ہم نے کسی رات
 (۴) قتل عاشق کی
 (۵) تھجی کو جو یاں

- آتش:- (۱) سن تو کسی
 (۲) دیوانہ ہے دل یار
 (۳) خدا سرد تھا تو
 (۴) مگر اس کو
 (۵) یہ آرزو تھی

- غالب:- (۱) یہ نتھی ہماری قسمت
 (۲) درد منت کش
 (۳) سب کہاں کچھ
 (۴) دل ناداں تھے
 (۵) کسی کو دے کے دل
 (۶) ہر ایک بات
 (۷) دل سے تری نگاہ
 (۸) نکتہ چیز ہے

دری کتب: مساع خن مرتبہ عبدالحق

B.A.-I
Paper-II
POETRY
GHAZALIYAAT

نظم: غزلیات

شاد:-	(۱) تمناؤں میں الجھایا (۲) نگہ کی برچھیاں (۳) ڈھدٹو کے اگر (۴) اگر متے ہوئے لب پر (۵) اب بھی اک عمر پر
حضرت :-	(۱) نگاہیار جسے (۲) روشن جمال یار ہے (۳) حسن بے پروا (۴) توڑ کر عہد کرم
اصل:-	(۱) آلام روزگار کو (۲) نمود حسن کو حیرت (۳) کوئی محمل نہیں کیوں
ریاض:-	(۱) ہنگامہ نزع گریہ (۲) چھکائیں بھر کے لاو (۳) اچھی پلی شراب
فانی:-	(۱) ثوٹا ظسم ہستی (۲) خلق کہتی ہے ہے (۳) کچھ اس طرح ترپ (۴) مال سوزم ہائے (۵) ڈنیا مری بلا جانے
فیض:-	(۱) رنگ جیرا ہن کا (۲) اب وہی حرفاں جنوں (۳) دل میں اب یوں (۴) تمہاری یاد کے جب (۵) گلوں میں رنگ بھرے

B.A.I. Paper-I

NASR

50 Marks

پہلا پرچنٹر (اضافتی)

۱۔	انشائی/ارپورتاژ	لال قلعہ کا آخری مشاعرہ	فرحت اللہ بیگ
۲۔	شخصی خاکہ	مولانا محمد علی جوہر	رشید احمد صدیقی
۳۔	ڈرامہ	انارکلی	امیار علی تاج
۴۔	طنز و مزاح	یادوں بخیریہ	مشاق یوسفی
۵۔	خود نوشت/سوائخ	یادگار غالب (نصف اول)	مولانا حالی
۶۔	تفصید	شعر الجم جلد چہارم (نصف اول)	شبلی نعمانی

ادبی کتب:-	ادبی اضافات
سر سید اور ان کے ناموار رفقاء	سید عبد اللہ
سید احتشام حسین	تنقیدی نظریات
اردو ڈرامے کا ارتقا	عشرت رحمانی
اردو میں طنز و مزاح	وزیر آغا
اردو ڈرامہ اور روایت	شاہد حسین
اردو میں سوائخ نگاری کا ارتقا	الطا فاطمہ
مرزا فرحت اللہ بیگ	خالد حسین خان
شخصیت اور فن	

چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی میرٹ کھ

نصاب اردو: بی اے

بی اے سال اول تعلیمی سال ۲۰۰۳-۲۰۰۴

بی اے سال دوم تعلیمی سال ۲۰۰۵-۲۰۰۶

بی اے سال سوم تعلیمی سال ۲۰۰۶-۲۰۰۷

ہر پڑچ (۵۰) پچاس نمبر کا ہوگا

بی اے: سال اول

اصناف نثر : پہلا پڑچ

غزلیات : دوسرا پڑچ

بی اے: سال دوم

پہلا پڑچ : نثر

دوسرا پڑچ : لق姆

بی اے: سال سوم

پہلا پڑچ: تحقیقی اصناف (داستان، ناول، افسانہ)

دوسرا پڑچ: لقلم (قصیدہ، مشتوی، مرثیہ، ربائی)

چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی میرٹھ

نصاب: اردو

۲۰۰۳_۲۰۰۳ : بی کے سال اول

۲۰۰۵_۲۰۰۳ : بی اے سال دوم

۲۰۰۶_۲۰۰۵ : بی اے سال سوم

اور

۲۰۰۳_۲۰۰۳ : ایم اے سال اول

۲۰۰۵_۲۰۰۳ : ایم اے سال دوم

ناشر: رجسٹر ار چودھری چرن سنگھ یونیورسٹی میرٹھ